

**HELYI TERMÉK JOGI ÚTMUTATÓ
A MAGYAR-SZLOVÁK HATÁRON**

**LEGISLATÍVNA PRÍRUČKA
MIESTNYCH PRODUKTOV
NA SLOVENSKO-MAĎARSKOM POHRANIČÍ**

TISZTELT OLVASÓ!

Szervezetünk – az Ister-Granum EGTC – már több éve foglalkozik a helyi termelők igényeinek feltérképezésével a helyi termékek értékesítési feltételeinek megteremtésével, illetve azok népszerűsítésével a szlovák-magyar határ mentén. Jelen kiadványunk mindkét ország helyi termék témakört érintő rendeleteit, törvényeit és jogi szabályait tartalmazza.

A „helyi termék” kifejezés jogszabályban nincs rögzítve, csak a köznyelv használja így, ezért a kiadványban is az adott jogszabályban meghatározott kifejezést használjuk.

Felhívjuk továbbá az érdeklődők figyelmét, hogy a helyi termék értékesítési tevékenység – ha rendszeres – gazdasági, vállalkozási tevékenységnek minősül és adókötelezettséggel jár, amely nemcsak adófizetési kötelezettséget jelent, hanem adózásra való bejelentkezést, adóbevallás készítését és könyvelés vezetését is.

Reményeink szerint ez a jogi szabályozási útmutató segítségére lesz minden, a határ mentén termelőnek és vásárlónak.

Sikeres termelést és értékesítést kívánok!

Nagy Péter, igazgató

Kiadványunk a Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatásával valósult meg (KKM/27762-1/2017/Adm)

VÁZENÝ ČITATEĽ!

Naša organizácia – EZÚS Ister-Granum – sa už niekoľko rokov venuje mapovaniu nárokov lokálnych producentov – predajcov z dvora, vytvorením podmienok predaja miestnych produktov, resp. ich popularizácii v slovensko-maďarskom pohraničí. V tejto publikácii sme zhromaždili všetky nariadenia, zákony a právne predpisy oboch štátov týkajúce sa tematiky predaja z dvora.

Pojem „miestny produkt” nie je zakotvený v zákona, používa sa len v hovorovej reči. Práve preto používame v publikácii výrazy a pojmy, s ktorými daný právny predpis operuje.

Zároveň upozorňujeme záujemcov aj na to, že pravidelný predaj miestnych produktov je hospodárskou, podnikateľskou činnosťou, ktorá obnáša aj daňovú povinnosť. Táto povinnosť neznamená len to, že subjekt musí platiť daň, ale aj to, že sa musí ako daňový subjekt zaregistrovať, musí podať daňové priznanie a viesť účtovníctvo.

Dúfame, že táto právna príručka pomôže každému producentovi a zákazníkovi v pohraničí.

Želám vám úspešnú výrobu a predaj!

Péter Nagy, riaditeľ

Vydanie publikácie finančne podporilo Ministerstvo zahraničného hospodárstva a zahraničných vecí Maďarska (KKM/27762-1/2017/Adm)

MAGYARORSZÁG JOGRENDJÉNEK 2018. MÁJUS 31-I ÁLLAPOTA

PRÁVNÝ PORIADOK MAĎARSKA K 31. MÁJA 2018

Alapfogalmak

Kistermelő: A kistermelői élelmiszer-termelés, előállítás és értékesítés feltételeit az 52/2010 (IV. 30.) FVM (Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium rendelet) szabályozza.

A kistermelői rendelet könnyített higiénia szabályokat állapít olyan természetes személy számára, aki saját gazdaságában, kismennyiségben termel, előállít, betakarít, vagy feldolgoz termékeket, élelmiszereket, valamint az általa betakarított, összegyűjtött vadon termő alapterméket mennyiségi és területi határainak előírásával közvetlenül a végső fogyasztóknak és a kiskereskedelmi, vendéglátó, valamint közétkeztetési intézményeknek értékesíti, illetve falusi vendégházakban üzemeltet, valamint e tevékenységével kapcsolatban bizonyos szolgáltatásokat végez.

Kistermelő lehet: mezőgazdasági őstermelő vagy egyéni vállalkozó.

A mennyiségi korlátokat a rendelet 1. mellékletének A része határozza meg a szolgáltatásokat pedig a rendelet 1. mellékletének B része.

Alaptermék: az elsődleges, közvetlen termelésből származó termék, amelyek nincsenek feldolgozva. Pl. nyers zöldség, gyümölcs, élőállat, elejtett vad, nyers tej, tojás, méz, gomba, erdei gyümölcs.

Základné pojmy

Malovýrobca: Podmienky potravinárskej výroby, produkcie a predaja malovýrobcov upravuje nariadenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka č. 52/2010 (IV. 30.)

Predmetné nariadenie stanovuje miernejšie hygienické pravidlá pre fyzické osoby, ktoré v rámci vlastného hospodárstva vyrábajú, produkujú, pripravujú, zväžajú alebo spracúvajú malé množstvo výrobkov, potraviny, resp. ním zbierané, voľne rastúce suroviny vo vymedzenom množstve a na vymedzenom území predáva priamo konečnému spotrebiteľovi, maloobchodným prevádzkarniam, reštauračným zariadeniam a zariadeniam spoločného stravovania, resp. prevádzkuje vidiecky pohostinný dvor a v súvislosti s touto činnosťou poskytuje určité služby.

Malovýrobcom môže byť: poľnohospodársky prvovýrobca (farmár) alebo živnostník.

Predpísané množstvá stanovuje časť A prílohy č. 1 nariadenia, zoznam služieb sa nachádza v časti B prílohy č. 1 nariadenia.

Prvotný produkt: pôvodný výrobok pochádzajúci bezprostredne z produkcie, ktorý nie je žiadnym spôsobom spracovaný. Napr. surová zelenina, ovocie, živé zvieratá, ulovená divina, surové mlieko, vajcia, med, huby, lesné plody.

A különböző élelmiszerekre vonatkozó kis mennyiségek felső határai (1. melléklet A rész):

	Termék vagy alaptermék, és a hozzá kapcsolódó tevékenység megnevezése	Heti maximális mennyiség	Évesz maximális mennyiség*
1.	Kifejlett vagy növendék sertés vagy juh vagy kecske vagy strucc vagy emu levágása és húsának értékesítése	6 db	72 db
2.	50 kg alatti malac vagy 15 kg alatti bárány, gida levágása és húsának értékesítése (élő súlyban)	10 db	120 db
3.	Kifejlett vagy növendék szarvasmarha levágása és húsának értékesítése	2 db	24 db
4.	100 kg alatti borjú levágása és húsának értékesítése (élő súlyban)	2 db	24 db
5.	Házi tyúkféle levágása és húsának értékesítése	200 db	
6.	Víziszárnyas vagy pulyka levágása és húsának értékesítése	100 db	
7.	Nyúlféle levágása és húsának értékesítése	50 db	
8.	Húskészítmény előállítása és értékesítése	70 kg	2.600 kg
9.	Tej értékesítése	200 liter	
10.	Tejtermék előállítása és értékesítése	40 kg	
11.	Méz és méhészeti termék értékesítése		Együttesen 5 000 kg
12.	Tojás értékesítése	500 db	
13.	Hal értékesítése		6.000 kg
14.	Növényi eredetű alaptermék értékesítése		20.000 kg
15.	Savanyúság	150 kg	5.200 kg
16.	Növényi eredetű, hőkezeléssel feldolgozott termék értékesítése	150 kg	5.200 kg
17.	Egyéb feldolgozott növényi eredetű termék értékesítése	50 kg	
18.	Vadon termő betakarított, összegyűjtött termék értékesítése	50 kg	
19.	Termesztett gomba értékesítése	100 kg	
20.	A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény 71. § b) pontja szerinti bérfőzött párlat értékesítése		2 hl tiszta szesznek megfelelő párlat
21.	Egyéb élelmiszer értékesítése	50 kg	

*Tej és tejtermék esetében napi maximális mennyiség.

²Az adott termékre vagy alaptermékre vonatkozó napi, heti vagy havi maximális mennyiség betartásával.

Horná hranica malého množstva rôznych potravín (Príloha č. 1, časť A):

	Názov produktu alebo prvotného produktu, a činnosti s ním spojenej	Týždennéi maximálne množstvo	Ročnéz maximálne množstvo*
1.	Zabíjanie a predaj mäsa vyspelých alebo mladých ošípaných, oviec, kôz, pštrosov alebo emu	6 sk	72 ks
2.	Zabíjanie a predaj mäsa ošípaných pod 50 kg alebo jahniat, kozliat (živej váhy)	10 ks	120 ks
3.	Zabíjanie a predaj mäsa vyspelého alebo mladého hovädzieho dobytká	2 ks	24 ks
4.	Zabíjanie a predaj mäsa teliat pod 100 kg (živej váhy)	2 ks	24 ks
5.	Zabíjanie a predaj mäsa domácich sliepok	200 ks	
6.	Zabíjanie a predaj mäsa vodnej hydiny alebo moriakov	100 ks	
7.	Zabíjanie a predaj mäsa králikov	50 ks	
8.	Príprava a predaj mäsových výrobkov	70 kg	2.600 kg
9.	Predaj mlieka	200 liter	
10.	Príprava a predaj mliečnych výrobkov	40 kg	
11.	Predaj medu a včelárskych produktov		Spolu 5 000 kg
12.	Predaj vajec	500 ks	
13.	Predaj rýb		6.000 kg
14.	Predaj prvotných produktov rastlinného pôvodu		20.000 kg
15.	Kyslé (kyslá zelenina)	150 kg	5.200 kg
16.	Predaj tepelne spracovaných výrobkov rastlinného pôvodu	150 kg	5.200 kg
17.	Predaj inak spracovaných výrobkov rastlinného pôvodu	50 kg	
18.	Predaj zozbieraných voľne rastúcich surovín	50 kg	
19.	Predaj pestovaných húb	100 kg	
20.	Predaj destilátu z pestovateľskej pálenice podľa §71 bod b) zákona o spotrebnej dani č. LXVIII. z roku 2016	50 kg	destilát adekvátny z hl čistého liehu
21.	Predaj iných potravín	50 kg	

¹ V prípade mlieka a mliečnych výrobkov maximálne denné množstvo.

² S dodržaním maximálneho denného, týždenného alebo mesačného maximálneho množstva pre daný produkt alebo prvotný produkt.

A kistermelő az alábbi szolgáltatásokat végezheti (1. melléklet B rész):

	A szolgáltatás megnevezése	A szolgáltatás nyújtásának helye
1.	fűstölés	a szolgáltatást végző kistermelő gazdaságának helye
2.	aszalás, szárítás, őrlés	a szolgáltatást végző kistermelő gazdaságának helye
3.	állat vágása és húsnak feldolgozása	megfelelően kialakított hely a falusi vendégszta helyén vagy rendezvény helyén
4.	Ételkészítés (beleértve kenyér, tészta, befőtt, lekvár, pogácsa)	megfelelően kialakított hely a falusi vendégszta helyén vagy rendezvény helyén
5.	terménytisztítás	a szolgáltatást igénybe vevő kistermelő gazdaságának helye
6.	olajos magvak (olajütés) és gyümölcsök, zöldségek préselése, pasztórizálása	a szolgáltatást igénybe vevő kistermelő gazdaságának helye

Azok az **alaptermékek**, melyek a megtermelésüket, előállításukat, begyűjtésüket követően további kezelésen esnek át feldolgozatlan vagy feldolgozott termékeknek minősülnek.

Néhány példa **feldolgozatlan termékre** (Feldolgozás: darálás, őrlés, nyúzás, darabolás, tisztítás, fagyasztás, nyers hús darabolt, darált formában is), tisztított hal vagy halfilé.

A **feldolgozott termékek** tartalmazhatnak olyan összetevőket, amelyek az előállításukhoz szükségesek, vagy különleges tulajdonságokat adnak nekik.

Malóvíróbca mőže poskytovať nasledujúce služby (Príloha č. 1., časť B):

	Názov služby	Miesto poskytovania služby
1.	údenie	hospodárstvo malóvíróbca poskytovajúceho danú službu
2.	sušenie, mletie	hospodárstvo malóvíróbca poskytovajúceho danú službu
3.	Zabíjanie zvierat a spracovanie mäsa	vhodne upravený a vytvorený priestor v mieste vidieckeho pohostinného dvora alebo podujatia
4.	Príprava jedál (vrátane chleba, cestovín, zaváranín, marmelád/džemov, pagáčov)	vhodne upravený a vytvorený priestor v mieste vidieckeho pohostinného dvora alebo podujatia
5.	Čistenie plodín	hospodárstvo malóvíróbca-odberateľa služby
6.	Lisovanie a pasterizácia olejnatých semien, ovocia a zeleniny	hospodárstvo malóvíróbca-odberateľa služby

Prvotné produkty, ktoré po vypěstovaní, výrobe alebo zbere prechádzajú ďalším spracovaním, sú kvalifikované ako **nespracované** alebo **spracované** výrobky.

Niekoľko príkladov **nespracovaných výrobkov** (napr. mletie, šrotovanie, stahovanie z kože, krájanie/rozkúskovanie, čistenie, zmrazenie): surové mäso (aj v rozporcovanej, mletej forme), čistené ryby alebo vykostené ryby.

Spracované výrobky môžu obsahovať komponenty potrebné k ich príprave, alebo dodajú surovine špeciálne vlastnosti.

Néhány példa feldolgozott termékre (olyan kezelési folyamatokon esett át, mely az eredeti termék tulajdonságait lényegesen megváltoztatja – pl. melegítés, füstölés, pácolás, érlelés, szárítás, marinózás, kivo-nás): pasztőrözött tej, sajt, túró, vaj, kolbász, szalámi, gyümölcsle, lekvár, őrölt fűszerpaprika.

Fontos ismerni a különbséget a termék kategóriák között, hiszen mások az elvárások, így eltérő szabályok vonatkoznak az alaptermékekre, a feldolgozatlan és a feldolgozott termékekre.

A kistermelő felelősséggel tartozik termékei jó minőségéért és a termékeit fogyasztók egészségéért. A jogszabályok megfogalmazzák azokat az alapvető higiéniai követelményeket, amelyek betartásával az egészség veszélyeztetésének kockázata elkerülhető vagy csökkenthető, így betartásuk kötelező érvényű.

Mezőgazdasági őstermelőnek minősül az a 16. életévét betöltött, nem egyéni vállalkozó magánszemély, aki a saját gazdaságában a személyi jövedelemadó törvény 6. mellékletében meghatározott termékek előállítására irányuló tevékenységet folytat, és ennek igazolására őstermelői igazolvánnyal rendelkezik. (Ideértve az Európai Unió Közös Agrárpolitikája magyarországi végrehajtásában, illetve az nemzeti agrártámogatási rendszerben érintett ügyfelekkel összefüggő ügyfélregiszter létrehozásáról és az ezzel kapcsolatos nyilvántartásba vételről szóló kormányrendelet szerint nyilvántartott mezőgazdasági termelő magánszemélyt, valamint a termőföldről szóló törvény szerint családi gazdálkodónak minősülő magánszemélyt és e magánszemélynek a családi gazdaságban nem foglalkoztatottként közreműködő családtagját is).

Saját gazdaság alatt a termelést ténylegesen végző magánszemély rendelkezési jogosultságát kell érteni az eszközei (ideértve a bérelt eszközöket is), a termelés szervezése és - a vetőmag-bértermelés, a bérnevelés, a bérhizálás és a kihelyezett állat tartása esetének kivételével - a termelés eredményének felhasználása felett.

Az őstermelői termék értékesítésének helyszínén a mezőgazdasági őstermelő köteles jól láthatóan tájékoztatni a vásárlót az őstermelői igazolvány számáról, valamint az őstermelői termékét vagy az értékesítés

Niekoľko príkladov spracovaných výrobkov (prechádzajú spracovaním, ktoré podstatne zmení vlastnosti pôvodného produktu – napr. zohrievanie, údenie, marinovanie, zrenie, sušenie, extrakcia): pasterizované mlieko, syr, tvaroh, maslo, klobása, saláma, ovocné šťavy, marmeláda/džem, mletá koreninová paprika.

Je dôležité poznať rozdiely v kategorizácii produktov, pretože iné požiadavky sa vzťahujú na prvotné produkty, opäť iné na nespracované produkty a zase iné na spracované výrobky.

Malovýrobca zodpovedá za kvalitu svojich výrobkov a za zdravie spotrebiteľov jeho výrobkov. Právne predpisy stanovujú základné hygienické požiadavky, ktorých dodržanie eliminuje, resp. znižuje riziko ohrozenia zdravia – sú teda záväzné.

Polnohospodárskym prvovýrobcom je fyzická osoba staršia ako 16 rokov, ktorá nie je živnostníkom a ktorá vo vlastnom hospodárstve vykonáva činnosť zameranú na produkciu produktov podľa prílohy č. 6 zákona o dani z príjmov, a disponuje preukazom prvovýrobca. (vrátane fyzických osôb – polnohospodárskych producentov registrovaných v súlade s nariadením maďarskej vlády, ktoré upravuje založenie a vedenie registra klientov dotknutých výkonom Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie v Maďarsku a systémom národnej podpory poľnohospodárskej činnosti, ako aj fyzických osôb, ktoré sú podľa zákona o pôde rodinným hospodárstvom, a rodinných príslušníkov týchto osôb, ktorí v rodinnom hospodárstve pôsobia, avšak nie sú jeho zamestnancami).

Pod pojmom **vlastné hospodárstvo** rozumieme dispozičné právo fyzickej osoby, ktorá produkciu skutočne vykonáva, nad prostriedkami (vrátane prenajatých prostriedkov), organizáciou výroby – okrem nájomného pestovania osiva, nájomného chovu, nájomného výkrmu a externého chovu zvierat - a zužitkovaním výsledku svojej produkcie.

V mieste predaja svojich produktov musí poľnohospodársky prvovýrobca dobre viditeľným spôsobom informovať kupujúceho o čísle preukazu prvovýrobca, a svoje produkty, resp. miesto predaja označiť nasledujúcim spôsobom: „Produkt vlastnej farmárskej činnosti.“

helyszínét az alábbi tájékoztatóval ellátni: „Saját őstermelői tevékenységből származó termék”.

Az a mezőgazdasági őstermelő, akinek ebből a tevékenységből az adóévben megszerzett bevétel a 8 millió forintot nem haladja meg, mezőgazdasági kis-termelőnek minősül, amely adójogi kategória.

A „mezőgazdasági őstermelő” egy külön vállalkozási forma és adózási kategória. Őstermelő lehet egyéni vállalkozó is, de egy adott terméket, ugyanabban az időpontban, ugyanazon a helyszínen egyféle minőségben értékesíthet. A tevékenység folytatásához őstermelői igazolványt kell kiváltani. Adószámot pedig csak akkor, ha a tevékenység ÁFA köteles.

Őstermelői igazolvány az őstermelői tevékenységből származó bevételek nyilvántartására alkalmas, hitelesített, kormányrendelet által előírt eljárási rendben kiadott, illetve érvényesített igazolvány, amely tartalmazza a mezőgazdasági őstermelő azonosító adatait és az adókötelezettség teljesítéséhez szükséges egyéb, a kormányrendeletben meghatározott adatokat. Igényelhető: Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságánál, a Járási Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatalok falugazdász irodáiban és a Kormányablakoknál.

Családi gazdaság alatt a gazdálkodó család tagjainak a tulajdonában és használatában álló földek, továbbá a földhöz tartozó, leltárban megjelölt ingatlan és ingó vagyontárgyak (így különösen épület, építmény, mezőgazdasági berendezés, felszerelés, gép, állatállomány, készlet) olyan együttesét kell érteni, amelynek a gazdálkodó család tagjai között létrejött szerződés szerinti hasznosítása egy családtag teljes foglalkoztatásán és a többi családtag közreműködésén alapul. A földművelésügyi igazgatási szerv ezeket családi gazdaságként nyilvántartásba veszi.

Hol és milyen feltételek mellett értékesíthet a kistermelő?

A kistermelő a **végző fogyasztónak**:

- a) nem állati eredetű alaptermékeket (pl. krumpli, alma), mézet, méhészeti terméket és élő halat

Polnohospodársky prvovýrobca, ktorého ročný príjem z tejto činnosti nepresahuje 8 miliónov forintov, je polnohospodárskym malovýrobcom, čo je osobitnou daňovou kategóriou podľa príslušného zákona.

„Polnohospodársky prvovýrobca” je osobitnou podnikateľskou formou a daňovou kategóriou. Prvovýrobcom môže byť aj živnostník, ale daný výrobok môže v rovnakom čase a na rovnakom mieste predávať len ako živnostník. V záujme pokračovania v tejto činnosti musí získať preukaz prvovýrobca. Daňové identifikačné číslo potrebuje získať len v prípade, ak je v súvislosti s danou činnosťou platiteľom DPH.

Preukaz prvovýrobca je osvedčeným preukazom vydaným, resp. overeným podľa nariadenia vlády, v ktorom sú evidované príjmy z prvovýrobnej činnosti, sú v ňom uvedené identifikačné údaje polnohospodárskeho prvovýrobca, ako aj ďalšie údaje stanovené nariadením vlády potrebné pre splnenie daňovej povinnosti. O vydanie preukazu prvovýrobca možno požiadať na Polnohospodárskom riaditeľstve Úradu vlády, vo vidieckych kanceláriách Okresných veterinárnych a potravinárskych úradov a v miestach (kanceláriách) prvého kontaktu.

Pod pojmom **rodinné hospodárstvo (rodinná farma)** rozumieme súhrn pôdy vo vlastníctve alebo užívaní členov hospodárej rodiny, inventarizovaného nehnuteľného a hnutelného majetku patriaceho k tejto pôde (najmä budovy, stavby, poľnohospodárske zariadenia, vybavenie, stroje, chované zvieratá, zásoby), ktoré sú v zmysle zmluvy uzavretej medzi členmi hospodárej rodiny zužitkované tak, že jeden člen rodiny je zamestnancom hospodárstva, a ostatní členovia rodiny v hospodárstve pôsobia.

Kde a za akých podmienok môže malovýrobca svoje produkty predávať?

Malovýrobca môže predávať **konečnému spotrebiteľovi**:

- a) prvotné produkty neživočíšneho pôvodu (napr. zemiaky, jablká), med, včelárske výrobky a živé ryby

saját gazdaságának helyén, Magyarországon területén működő valamennyi piacon, vásáron, rendezvényen és **engedélyezett ideiglenes árusítóhelyen**,

- b)** egyéb állati eredetű alaptermékeket (pl. tojás, nyers tej), általa levágott baromfít és nyulat, általa kifogott halat, általa megtermelt alaptermékből előállított egyéb élelmiszert (pl. sajt, lekvár, kolbász) sertés, juh, kecske, szarvasmarha, strucc és emu húsnak kivételével saját gazdaságának helyén, a régióon belül (saját megye és Budapest) vagy a gazdaság helyétől légvonalban számított 40 km távolságon belül működő piacon, vásáron, rendezvényen és engedélyezett ideiglenes árusítóhelyen,
- c)** saját gazdaságában nevelt és közfogyasztás céljára engedélyezett vágóhídon levágott sertés, juh, kecske, szarvasmarha, strucc és emu húsat saját **gazdaságának helyén** értékesítheti.

A piacon és vásáron történő értékesítés során a vásárló, piaci és vásárcsarnoki árusítás közegészségügyi szabályairól, továbbá a vásárokról és a piacokról szóló rendeletekben foglalt előírásokat is be kell tartania a kistermelőnek.

A helyi termelői piac a hagyományos piactól abban tér el, hogy helyi termelői piacon csak kistermelő értékesítheti termékeit egyszerűsített higiénia szabályok megtartása mellett.

A kistermelő a kistermelői rendelet szerinti termékeit a régióon belül (saját megye és Budapest) vagy a gazdaság helyétől légvonalban számítva 40 km távolságon belül működő **kiskereskedelmi, vendéglátó és köztisztviselési létesítményeknek is értékesítheti**.

Milyen okmányokra, igazolásokra van szükség a kistermelői tevékenység megkezdéséhez?

- a)** egyénivállalkozói igazolvány, őstermelői igazolvány,
- b)** a saját gazdaság igazolása tulajdoni lappal, vagy az adott föld használatára vonatkozó szerződés (pl. bérleti, vagy haszonbérleti szerződés),

v mieste vlastného hospodárstva, na všetkých trhoch na území Maďarska, jarmokoch, podujatiach a **povolených dočasných predajných miestach**,

- b)** iné prvotné produkty živočíšneho pôvodu (napr. vajcia, surové mlieko), ním zabíťú hydinu a kráľíky, ním vylovené ryby, potraviny pripravené z prvotných surovín vlastnej produkcie (napr. syr, marmeláda/džem, klobása), okrem bravčového, ovčieho, kozieho, hovädzieho, pštosieho mäsa a mäsa z emu v mieste vlastného hospodárstva, v rámci regiónu (vlastná župa a Budapest), alebo na trhoch, jarmokoch, podujatiach a povolených dočasných predajných miestach vzdialených do 40 km vzdušnou čiarou od miesta vlastného hospodárstva,
- c)** bravčové, ovčie, kozie, hovädzie, pštosie mäso a mäso z emu z vlastného chovu porazených na osvedčenom bitúnku **v mieste vlastného hospodárstva**.

Pri trhovom alebo jarmočnom predaji musí malovýrobca dodržiavať ustanovenia nariadenia o ochrane zdravia pri jarmočnom, trhovom a tržničnom predaji a ustanovenia všeobecných predpisov o jarmokoch a trhoch.

Farmársky trh sa od klasického trhoviska líši tým, že na farmárskom trhu môžu za zjednodušených hygienických požiadaviek predávať len malovýrobci.

Podľa príslušného nariadenia môže malovýrobca svoje produkty predávať **do maloobchodných prevádzkárni, reštauračnému zariadeniu a zariadeniu spoločného stravovania** vo vlastnom regióne (vlastná župa a Budapest), alebo v miestach vzdialených do 40 km vzdušnou čiarou od miesta vlastného hospodárstva.

Aké doklady, preukazy potrebujete k začatiu malovýroby?

- a)** živnostenský list, preukaz prvovýrobcu (farmára),
- b)** preukázanie vlastného hospodárstva listom vlastníctva, alebo zmluvou dokladajúcou právo na užívanie pôdy (napr. nájomná, užívateľská zmluva),

- c) a víz és csatorna használatlalt és a hulladékszálítással kapcsolatos szerződések,
- d) Nemzeti Agrárgazdasági Kamarába történő belépés igazolása,
- e) pénzügyi bizonylatok (számla, nyugta) az értékesítéshez,
- f) jegyzői igazolása, hogy a kereskedelmi tevékenység megkezdését bejelentették.

Milyen bejelentési kötelezettség vonatkozik a kistermelőre és hova kell ezt benyújtania?

A kistermelő köteles kistermelői tevékenysége megkezdését, tevékenységének lényeges megváltozását, szüneteltetését és megszűnését írásban bejelenteni a gazdaság helye szerint élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró járási hivatalnál.

A kistermelő nem köteles bejelenteni a kis mennyiségű nem állati eredetű alaptermék termelését, valamint vadon termő alaptermékek összegyűjtését, betakarítását, és forgalomba hozatalát.

Hogyan dokumentálja a kistermelő, hogy mely termékből mennyit értékesített?

A kistermelőnek nyilvántartást kell vezetnie az általa előállított termékek mennyiségéről, az előállítás idejéről, az értékesített mennyiségről és az értékesítés helyéről, idejéről. A nyilvántartást vagy annak másolatát a kistermelőnek az árusítás helyén kell tartania.

A kistermelő köteles a nyilvántartást 2 évig megőrizni.

A kistermelőnek ezen felül adatlapot kell vezetnie az alaptermékből előállított élelmiszerről az alábbi adatokkal:

- a) a kistermelő neve, címe,
- b) az élelmiszer-előállítás helye,
- c) az élelmiszer megnevezése,
- d) az összetevők csökkenő sorrendben való felsorolása,

- c) zmluva o vodnom a stočnom, zmluva o odvoze odpadu,
- d) vstup do Národnej poľnohospodárskej komory,
- e) finančné potvrdenia (faktúra, pokladničný doklad) k predaju,
- f) potvrdenie prednostu mestského/miestneho úradu, že začatie obchodnej činnosti bolo ohlásené.

Áká ohlasovacia povinnosť sa vzťahuje na malovýrobca, a ktorému úradu treba podanie adresovať?

Malovýrobca je povinný začiatok, podstatné zmeny, pozastavenie a ukončenie činnosti písomne oznámiť okresnému úradu s pôsobnosťou kontroly nad bezpečnosťou potravín a veterinárstva príslušnému podľa miesta hospodárstva.

Malovýrobca nie je povinný ohlásiť produkciu základných výrobkov neživočíšneho pôvodu v malom množstve, ani zber a predaj divo rastúcich základných produktov.

Ako malovýrobca dokumentuje aké množstvo svojich jednotlivých produktov predal?

Malovýrobca musí viesť evidenciu množstva ním vyprodukovaných výrobkov, v ktorej musí uviesť dátum produkcie, predané množstvo, dátum a miesto predaja. Evidencia alebo jej kópia musí byť uložená v mieste predaja malovýrobca.

Malovýrobca je povinný evidenciu zachovať po dobu 2 rokov.

Okrem toho musí malovýrobca viesť kartu (formulár) potravín vyrobených z prvotných produktov s nasledujúcimi údajmi:

- a) meno a adresa malovýrobca,
- b) miesto výroby potraviny,
- c) názov potraviny,
- d) vymenovanie ingrediencií v klesajúcom rade podľa množstva,

- e) fogyaszthatósági időtartam, illetve minőség-megőrzési időtartam,
- f) tárolási hőmérséklet.

Milyen okmányokat kötelező, illetve ajánlott az árusítás helyszínén tárolni?

1. Kötelező (eredetiben vagy másolatban) a termék előállításáról és az értékesítéséről vezetett nyilvántartást,
2. Kötelező az állati eredetű termékek értékesítéséhez a hatósági állatorvosi bizonyítványt, vagy annak a hatósági vagy jogosult állatorvos által hitelesített másolatát,
3. Kötelező vágott állat értékesítése esetén a húszszállítási igazolást,
4. Ajánlott a jegyző igazolását arról, hogy a kereskedelmi tevékenység végzését bejelentették,
5. Ajánlott az járási hivataltól érkezett igazolást a kistermelői nyilvántartásba vételről és a regisztrációs számról.
6. Ajánlott az orvos által kiadott egészségügyi nyilatkozatot is, ugyanis az élelmiszer előállításával és forgalmazásával csak olyan személy foglalkozhat, aki orvosi igazolással bizonyítani tudja megfelelő egészségi állapotát (ez az orvosi igazolás nem egyenlő az egészségügyi kiskönyvvel).

Milyen nyilvántartások vezetése kötelező még?

- ▶ Tejcírászám vizsgálatról (havi 2 minta),
- ▶ Takarmányozási és adalékanyagokról (5 évig meg kell őrizni),
- ▶ Állatgyógyászati készítményekről (5 évig meg kell őrizni),
- ▶ Növényvédő szerek felhasználásáról és az élelmiszer-egészségügyi várakozási időről (5 évig meg kell őrizni),
- ▶ Előforduló betegségekről, a növények esetében kártevőkről (5 évig meg kell őrizni).

- e) dátum spotreby, resp. dátum minimálnej trvanlivosti,
- f) skladovaciu teplotu.

Aké doklady sa musia povinne v mieste predaja nachádzať, resp. aké sa doporúčujú?

1. Povinne (originál alebo kópia) evidencia o príprave a predaji výrobkov,
2. Pri predaji produktov živočíšneho pôvodu povinne osvedčenie veterinárnej správy, resp. jej úradná alebo oprávneným veterinárom osvedčená kópia,
3. Pri predaji zabitého zvieräta povinne potvrdenie o dodaní mäsa,
4. Odporúča sa potvrdenie prednostu mestského/miestneho úradu o ohlásení obchodnej činnosti,
5. Odporúča sa potvrdenie okresného úradu o zaevidovaní v registri malovýrobcov a registračnom čísle.
5. Odporúča sa aj lekárske potvrdenie, pretože produkciu a predaj potravín môže vykonávať len osoba, ktorá disponuje lekárske potvrdením o svojom zdravotnom stave (toto lekárske potvrdenie nie je ekvivalentné zdravotnému preukazu).

Aké ďalšie evidencie je malovýrobca povinný viesť?

- ▶ vyšetreniach počtu mikroorganizmov v mlieku (mesačne z vzorky),
- ▶ krmive a prídavných látkach (uchovať po dobu 5 rokov),
- ▶ veterinárnych prípravkoch (uchovať po dobu 5 rokov),
- ▶ používaní prostriedkov chemickej ochrany rastlín a o ochranej/čakacej dobe (uchovať po dobu 5 rokov),
- ▶ chorobách, v prípade rastlín o škodcoch (uchovať po dobu 5 rokov).

Milyen dokumentumok szükségesek a gyűjtött termékek értékesítéséhez?

Gyűjtés során a terület tulajdonosának, kezelőjének hozzá kell járulnia a gyűjtéshez. Az állami tulajdonú erdőben személyenként és naponta a 2 kg-ot meg nem haladó mennyiségű gomba, vadgyümölcs és gyógynövény-gyűjtést egyéni szükségletnek tekinthető, ezt azonban a gyűjtő nem értékesítheti. Az állami tulajdonú erdőben értékesítésre szánt gombát, vadgyümölcsöt és gyógynövényt csak az erdőgazdálkodó vagy a haszonvételei joggyakorló előzetes írásbeli hozzájárulásával lehet gyűjteni. Haszonvételei joggyakorló az, aki az erdőt hasznosítani jogosult a tulajdonos állammal kötött megállapodás alapján.

A védett élőlények nem, vagy csak engedéllyel gyűjthetők.

Vadon termő gombát kizárólag gomba-szakellenőri vizsgálat után, gomba-szakellenőri igazolás birtokában lehet értékesíteni, csak az igazolás birtokában kínálható belőle felgombaétel.

Hogyan jelölje a kistermelő csomagolt és csomagolatlan élelmiszereit?

Az értékesítés módja szerint megkülönböztetünk csomagolt és csomagolatlan élelmiszereket.

1. A gazdasága helyén, piacon, vásáron, rendezvényen, ideiglenes árusító helyen és házhozszállítás útján történő **csomagolt** termékek értékesítése esetén a terméken fel kell tüntetni: a kistermelő nevét; címét vagy a gazdaság helyének címét; a termék nevét; a fogyaszthatósági vagy a minőség megőrzési időtartamát; amennyiben értelmezhető a szükséges tárolási hőmérsékletet és a termék tömegét (Kivéve, ha a csomagolt terméket a kistermelő a vevő jelenlétében méri le.)
2. A gazdasága helyén, piacon, vásáron, rendezvényen, ideiglenes árusító helyen és házhozszállítás útján való **csomagolatlan** termékek értékesítése esetén a kihelyezett termék előtt fel kell tüntetni: a kistermelő nevét, címét vagy a gazdaság helyének címét és a termék nevét.

Aké dokumenty sú potrebné k predaju zbieraných produktov?

K zberu je potrebný súhlas vlastníka alebo správcu územia. Zber húb, divorastúcich plodov a liečivých bylín v množstve do 2 kg na osobu a deň v štátnom lese kvalifikuje zákon ako osobnú spotrebu –zberateľ ho však nemôže predať. V štátnych lesoch možno huby, divorastúce plody a liečivé byliny na predaj zbierať len s predchádzajúcim súhlasom lesného hospodárstva alebo oprávneného užívateľa. Oprávneným užívateľom je subjekt, ktorý je oprávnený les používať na základe dohody uzatvorenej so štátom.

Zber chránených živočíchov je zakázaný, resp. podmienený povolením.

Divorastúce huby možno predávať len po vykonaní ich odbornej kontroly a s potvrdením vydaným odborníkovi. Jedlá z húb môžu byť pripravované výlučne v prípade, že suroviny disponujú takýmto potvrdením.

Ako má malovýrobca označovať balené a nebalené potraviny?

Podľa spôsobu predaja rozlišujeme potraviny balené a nebalené.

1. V prípade predaja **balených** produktov v mieste hospodárstva, na trhovisku, jarmoku, podujatí, dočasným predajnom mieste a donáškou do domu musí byť na výrobku uvedené: meno malovýrobca; adresa alebo miesto hospodárstva malovýrobca; názov výrobku; dátum spotreby alebo dátum minimálnej trvanlivosti; teplotu skladovania, ak je interpretovateľná a hmotnosť výrobku (s výnimkou, ak balený výrobok malovýrobca odváži v prítomnosti kupujúceho.)
2. V prípade predaja **nebalených** produktov v mieste hospodárstva, na trhovisku, jarmoku, podujatí, dočasným predajnom mieste a donáškou do domu musí byť na vyloženom výrobku uvedené: meno malovýrobca, adresa alebo miesto hospodárstva malovýrobca a názov výrobku.
3. **Balené** výrobky predávané v maloobchodných prevádzkárniach a reštauračných zariadeniach

3. A kiskereskedelmi és vendéglátó létesítmények számára értékesített **csomagolt** termékeken: az élelmiszerek jelöléséről szóló rendeletben meghatározott jelölést kell alkalmazni; a csomagoláson, a termék megnevezése előtt fel kell tüntetni a „kistermelői”, vagy méz esetében a „termelői” jelzõt.
4. Kiskereskedelmi és vendéglátó létesítmények számára a **csomagolatlan** termékek –beleértve az alapterméket is – értékesítése esetén:
  - a) a kiskereskedelmi létesítménynek az árusítás helyén fel kell tüntetni: a kistermelõ, illetve a termék nevét,
  - b) a termék megnevezése előtt fel kell tüntetni a „kistermelői” vagy méz esetében a „termelői” jelzõt,
  - c) a kistermelõ dokumentált módon köteles tájékoztatni a kereskedõt: az élelmiszer fogyaszthatósági vagy a minőség megõrzési idõtartamáról és a szükséges tárolási hõmérsékletrõl.

Hogyan jelölje a kistermelõ a tejet és a tejbõl készült termékeket?

Nyers tej, illetve nyers tej felhasználásával készült, nem hõkezelt tejtermékek értékesítése esetén az értékesítés helyén, jól látható módon fel kell tüntetni a „nyers tej, forralás után fogyasztható”, illetve a „nyers tejbõl készült” jelölést.

Hogyan jelölje a kistermelõ az értékesíteni kívánt tojásokat?

A gazdaságában legfeljebb 50 tojótýúkot tartó kistermelõnek az általa összegyűjtött és a végsõ fogyasztó részére gazdaságában vagy házhoz szállítással, illetve a régiõn belüli piacon értékesített tojásokon nem kell feltüntetnie a termelõ megkülönböztetõ számát tartalmazó kódot, amennyiben az értékesítés helyén feltüntetni nevét és címét.

Amennyiben a kistermelõ több mint 50 tojótýúkot tart, az értékesíteni kívánt tojásokat úgynevezett csomagolóközpontban kell csomagolnia vagy csomagoltatnia.

musia byť označené podľa nariadenia o označovaní potravín; na balení musí byť pred názvom výrobku uvedený prívlastok „farmársky”, resp. v prípade medu „od včelára”.

4. V prípade predaja **nebalených** výrobkov – vrátane prvotných produktov – pre maloobchodné prevádzkárne a reštauračné zariadenia:
  - a) maloobchodná prevádzkáreň musí v mieste predaja uviesť: meno malovýrobcu, resp. názov výrobku,
  - b) pred názvom výrobku musí byť uvedený prívlastok „farmársky”, alebo v prípade medu „od včelára”,
  - c) malovýrobca je povinný dokumentovateľným spôsobom informovať predajcu: o dátume spotreby alebo minimálnej trvanlivosti potraviny, ako aj o teplote skladovania výrobku.

Ako má malovýrobca označovať mlieko a mliečne výrobky?

V prípade predaja surového mlieka, resp. mliečnych výrobkov zo surového mlieka, ktoré neprešli tepelnou úpravou, musí v mieste predaja dobre viditeľným spôsobom uviesť nápis „surové mlieko, konzumovať prevarené”, resp. „vyrobené zo surového mlieka”.

Ako má malovýrobca označovať vajcia určené na predaj?

Malovýrobca chovajúci najviac 50 nosníc nemusí na vajciach pochádzajúcich z vlastnej produkcie a predávaných vo vlastnom hospodárstve, donáškou do domu, resp. na miestnom trhovisku uvádzať identifikačný kód výrobcu, ak v mieste predaja uvedie svoje meno a adresu.

Ak malovýrobca chová viac ako 50 nosníc, vajcia určené na predaj musia byť balené v tzv. baliacom centre.

Hogyan kell az élelmiszerekről tájékoztatást adni a kistermelőnek?

Cukor, illetve édesítőszer tartalomról az árusítás helyén az alábbi tájékoztatást kell kiírni:

Csak édesítőszer vagy édesítőszeret tartalmaznak.	„Édesítőszerrel (édesítőszerekkel)”
Hozzáadott cukrot vagy cukrokat és édesítőszer vagy édesítőszeret egyaránt tartalmaznak.	„Cukorral (cukrokkal) és édesítőszerrel (édesítőszerekkel)”

Az allergénekről:

A kistermelőnek is eleget kell tennie az allergénekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségnek, de nem kell kiírnia az árusítás helyén, hogy az allergénekről a vevők kérhetnek tájékoztatást. Az allergénekre vonatkozó tájékoztatás szóban is megadható a vevőnek, erről nem kell írásos dokumentumot, eljárásrendet készíteni.

Akým spôsobom musí malovýrobca kupujúceho informovať o predávaných potravinách?

O obsahu cukru alebo sladidla musí byť v mieste predaja vypísaná nasledujúca informácia:

Obsahujú len sladidlo alebo sladidlá.	„So sladidlom (sladidlami)”
Obsahujú pridaný cukor alebo cukry, resp. sladidlo alebo sladidlá.	„S cukrom (cukrami) a sladidlom (sladidlami)”

O alergénoch:

Aj malovýrobca je povinný informovať o alergénoch, avšak v mieste predaja nemusí umiestniť nápis o tom, že kupujúci môže požiadať o informáciu o alergénoch.

Informácia o alergénoch môže byť kupujúcemu poskytnutá aj slovne, nemusí byť vypracovaná písomne.

HOGYAN LEHET MEZŐGAZDÁSZKÉNT DOLGOZNI – VÁLLALKOZNI SZLOVÁKIÁBAN?

A mezőgazdaság a termelés azon ágazata, amely az embereknek régen és ma is elsősorban saját táplálékuk megtermelésére szolgál. Nagyobb mennyiségű alapanyag, vagy termék előállítás esetén pedig eladásra, értékesítésre is szánhatják.

Ezért kisebb mennyiségű termelésnél **mezőgazdasági munkáról** beszélünk, és **vállalkozásról** csak később, nagyobb mennyiségű termék előállítás esetén lehet szó.

Segítségként válaszokat kaphatunk a következő kérdésekre:

- KI?** ▶ kicsoda az, aki a mezőgazdaságban akar dolgozni?
- MIT?** ▶ mit szeretne termesztetni, tenyészteni, feldolgozni, értékesíteni?
- HOL?** ▶ hol szeretné termékeit értékesíteni?

A fenti kérdésekre adott rövid válaszok után kezdhetünk el gondolkodni a munka és a vállalkozás különböző változatairól, amelyekre bizonyos szabályok vonatkoznak.

Az első csoportra

jellemző, hogy az ember kisebb mennyiségű haszonnövényt termeszt vagy állatot tenyész, a többletet pedig fel szeretné dolgozni, és értékesíteni akarja.

Ez azt jelenti, hogy a természetes személy azelőtt is értékesítheti a megtermelt többletet, mielőtt vállalkozóvá válna. Elég, ha betartja az adózási előírásokat, **nem kell vállalkozóvá válnia.**

Ennek feltétele:

AKO SA DÁ PRACOVAŤ – PODNIKAŤ V POĽNOHOSPODÁRSTVE NA SLOVENSKU?

Poľnohospodárstvo je oblasťou výroby, ktorá prináša a stále prináša ľuďom v prvom rade ich vlastnú obživu a v prípade výroby väčšieho množstva suroviny, alebo produktov, môže byť určená aj na predaj.

Preto môžeme hovoriť najprv, pri výrobe v menších množstvách – **o práci v poľnohospodárstve** a až následne pri väčších objemoch výroby **o podnikaní.**

Ako pomôcku si môžeme vytvoriť odpovede na otázky:

- KTO?** ▶ kto je ten, kto plánuje pracovať v poľnohospodárstve?
- ČO?** ▶ čo chce pestovať, chovať, spracovávať, predávať?
- KDE?** ▶ kde chce tieto svoje produkty predávať?

Po stručných odpovediach na tieto otázky je možné uvažovať o rôznych variantoch práce a podnikania, ktoré majú aj rôzne pravidlá.

Prvá skupina

je charakterizovaná tým, že človek pestuje, alebo chová zvieratá v menšom množstve a svoje prebytky chce spracovať a prediť.

To znamená, že človek aj skôr, ako sa stane podnikateľom, môže predávať svoje prebytky, s dodržaním všetkých predpisov, ktoré súvisia s povinnosťami daňovníka a **nemusí byť podnikateľom.**

Podmienkou je:

Amennyiben a természetes személy, aki nem vállalkozó, olyan nem rendszeres tevékenységet végez, amelyből az éves bevétele legfeljebb 500 euró, ezt az összeget nem köteles az adóbevallásában feltüntetni, azaz nem fizet utána adót.

Adómentes az 595/2003 jövedelemadó törvény 6.§, 3. bek. és 8.§, 1. bek. a) pontja szerint minden alkalmi jövedelem, melynek összértéke nem haladja meg az 500 eurót.

Saját alaptermékek kismennyiségű terméké váló feldolgozásának feltételeit a Szlovák Köztársaság **360/2011 Tt. sz.** kormányrendelete szabályozza, amely meghatározza a kismennyiségű növényi és állati eredetű alaptermék, tej és tejtermékek végső fogyasztónak és kiskereskedelmi intézményeknek történő értékesítésének egészségügyi követelményeit.

A Rendelet teljes szövege szlovákul az alábbi linken olvasható: <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=28&navID2=28&slD=23&id=5395>

A fenti rendeletet 2016-ban a **100/2016 sz.** rendelet egészítette ki, amely lehetővé teszi kismennyiségű saját termék olyan **saját helyiségben** való feldolgozását, amely nem hatóságilag jóváhagyott üzemegység. Természetesen a helyiségnek, meg kell felelnie az egészségügyi előírásoknak, és a feldolgozóknak rendelkeznie kell egészségügyi kiskönyvvel.

A Rendelet vonatkozó része így szól:

„7a §

Kismennyiségű feldolgozott saját termék értékesítése végső fogyasztónak vagy helyi kiskereskedelmi létesítménynek

(1) Kismennyiségű feldolgozott növényi eredetű terméknek az őstermelő által saját magángazdálkodásában előállított, és közvetlenül a végső fogyasztónak értékesített, vagy a végső fogyasztót közvetlenül ellátó helyi kiskereskedelmi létesítménynek szállított mennyiség minősül.

Ak občan – nepodnikateľ vykoná jednorazovú činnosť a má z nej príjem do 500 eur ročne, nemusí túto sumu vykázať v daňovom priznaní a teda neplatí z nej dane.

Od dane sú podľa § 6 ods. 3 a § 8 ods. 1 písm. a) zákona 595/2003 o dani z príjmov oslobodené príležitostné príjmy, ak úhrn týchto príjmov za rok nepresiahne 500 eur .

Podmienky spracovania **vlastných surovín** na produkty v malom popisuje Nariadenie vlády Slovenskej republiky **360/2011 Z.z.** ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam.

Celé znenie Nariadenia: <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=28&navID2=28&slD=23&id=5395>

Toto nariadenie bolo v roku 2016 doplnené o nariadenie **100/2016**, ktoré umožňuje aj spracovanie malého množstva vlastnej suroviny rastlinného pôvodu vo vlastnom priestore, ktorý nie je schválenou prevádzkarňou, ale samozrejme spĺňa hygienické podmienky a spracovateľ je držiteľom hygienického preukazu.

Znenie prislúchajúcej časti Nariadenia je:

„§ 7a

Dodávanie malého množstva spracovaných produktov rastlinného pôvodu konečnému spotrebiteľovi alebo miestnej maloobchodnej prevádzkarni

(1) Malým množstvom spracovaných produktov rastlinného pôvodu je množstvo, ktoré prvovýrobcu vyrába vo svojom súkromnom hospodárstve a priamo predáva konečnému spotrebiteľovi alebo dodáva miestnej maloobchodnej prevádzkarni, ktorá priamo zásobuje konečného spotrebiteľa

Celé znenie nariadenia: <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=84&id=10041>

A rendelet teljes szövege: <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=84&id=10041>

Mindkét paragrafushely **kismennyiségről** beszél, és a rendelet pontosan meghatározza mind az értékesítésre szánt alaptermékek, illetve feldolgozott alaptermékek körét.

Természetesen, mindvégig feltétel marad a termékek értékesítésével szerzett jövedelem felső határának betartása. Az adott termelő a bevételekről saját nyilvántartást köteles vezetni.

A mezőgazdaságban dolgozók **második csoportja** a vállalkozó, az egyéni magángazdálkodó, aki vállalkozását a területileg illetékes helyi önkormányzatnál köteles bejegyeztetni. Az eljárásról és a feltételekről később részletesen szólnak.

A mezőgazdaságban tevékenykedők **harmadik csoportja** egyszerre őstermelők és kézművesek, illetve egyéb személyek, akik a növénytermesztés és állattenyésztés mellett további, magánvállalkozásnak minősülő, és a magánvállalkozókról szóló törvényben meghatározott tevékenységet végeznek. Ez azt jelenti, hogy ezek a személyek egyéni magángazdálkodók plusz magánvállalkozók.

A negyedik csoportot olyan mezőgazdászok alkotják, akik az egyéni magángazdálkodás mellett részvénytársaságot is alapítanak, jogi személyé válnak, és ezáltal rájuk a gazdasági társaságokra érvényes előírások vonatkoznak.

Minden csoportra más-más szabályozás vonatkozik az alapítás, az adott vállalkozás megalakításához szükséges dokumentumok, az adózási és bejelentési kötelezettségek, valamint az ellenőrző hatóságok tekintetében.

Fogalmazhatunk úgy is, hogy a csoportok a legegyszerűbb változattól a legösszetettebbig haladnak. Fontos viszont az adott személyből kiindulni, milyen tevékenységet tervez végezni és milyen mértékű vállalkozásba kíván fogni.

V obidvoch častiach sa hovorí o **malom množstve**, ktoré je presne stanovené pre jednotlivé druhy suroviny na predaj, alebo suroviny na spracovanie produktov.

Samozrejme, stále platí podmienka dodržania maximálnej sumy príjmov, ktoré osoba získa za predaj tovaru. Informácie o príjme si vedie vo vlastnej evidencii.

Druhá skupina pracujúcich v poľnohospodárstve sú podnikatelia SHR (Súkromne hospodáriaci roľník), ktorí si zakladá svoje podnikanie na obecnom, alebo mestskom úrade vo svojej územnej pôsobnosti. Postupu a podmienkam sa budeme podrobnejšie venovať.

Tretia skupina pracujúcich v poľnohospodárstve sú farmári a remeselníci, alebo iná kombinácia ľudí, ktorí okrem pestovania plodín a chovu zvierat vykonávajú ešte ďalšiu činnosť, ktorá je posudzovaná z pohľadu živnostenského zákona a je presne v tomto zákone aj definovaná. To znamená, že toto sú podnikatelia SHR plus živnostníci.

Štvrtou skupinou môžu byť farmári, ktorí okrem SHR si založia aj spoločnosť s ručením obmedzeným (s.r.o.) a stávajú sa právnickými osobami podľa ďalších pravidiel a postupu vytvárania spoločnosti.

Každá skupina má iné pravidlá založenia, potrebných dokumentov pri vytváraní daného spôsobu podnikania a povinností, ktoré pre ňu vyplývajú z daňových a ohlasovacích povinností a podmienok pre vzťah ku kontrolným orgánom.

Je možné povedať, že skupiny postupujú od najjednoduchšej varianty po najzložitejšiu. Je však tiež dôležité uviesť, že v každom prípade treba vychádzať z osoby, ktorá danú činnosť plánuje vykonávať a v akom rozsahu svoje podnikanie a činnosť plánuje.

Podmienky pre nepodnikateľa sme uviedli na začiatku

Druhá skupina – je už **podnikateľom**, pričom pre vytvorenie SHR je potrebné vyplniť Žiadosť na územne príslušnom obecnom alebo mestskom úrade,

A tevékenység folytatásához szükséges iratok és eljárások

Az első csoport, a nem vállalkozó személy tevékenységének feltételeit már tárgyaltuk.

A második csoport – már **vállalkozó**, és az egyéni magángazdálkodás engedélyezését kérvényezni kell a helyileg illetékes helyi önkormányzatnál. A kérvényhez bizonyos esetekben a hivatal dolgozói a megművelt földek tulajdonlapját is igénylik.

Az **egyéni magángazdálkodás nyilvántartásba vételéről szóló határozat** kézhezvételét követően a kérvényezőnek a helyileg illetékes statisztikai hivatalban – pl. a Nyitrai Kerületi Önkormányzat esetében Nyitrán – **KSH-számot** (statisztikai számszám) kell igényelni.

Ezt követően az adóhivatalban adószám hozzárendelését kérvényezi.

Amennyiben az adott személy nincs munkaviszonyban, fontos, hogy tájékozódjon az egészségbiztosítóban és a szociális biztosítóban is, és töltsen ki önálló foglalkozású személyre vonatkozó formanyomtatványokat.

Mivel vállalkozóként köteles bevételeit bankszámlán fogadni, illetve regisztrált pénztárgép útján pénzügyi minősítést szerezni, erre a célra **bankszámlát kell nyitni**, és az adóhivatalban kérvényezi **az regisztrált pénztárgép nyilvántartásba vételét**.

Az adózási időszak számvitelét vagy saját maga vezeti, vagy gazdasági szakember – könyvelő – szolgálatait veszi igénybe.

A növénytermesztési és állattenyésztési tevékenység mértékének és tartalmának függvényében a termelő tevékenységének bejelentése céljából **köteles megkeresni** a lakhelye és a vállalkozás helye szerinti **Regionális Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatalt**. A kitöltött formanyomtatvány alapján kapott **nyilvántartási számot** termékei címkéin fel kell tüntesse, a nyilvántartási számot igazoló dokumentumot pedig termékei értékesítése során magánál kell tartása.

Amennyiben a vállalkozó állatokat tervez tenyészteni,

ku ktorej v niektorých prípadoch požadujú pracovníci aj list vlastníctva k obhospodarovaným pozemkom.

Po vystavení **Rozhodnutia o SHR** si žiadateľ žiada o pridelenie **IČO** (Identifikačné číslo) na Štatistickom úrade, zase v územnej pôsobnosti – napríklad pre Nitriansky kraj je to v Nitre.

Na daňovom úrade o pridelenie **DIČ** (daňové identifikačné číslo).

V prípade, že osoba nemá súběžne pracovný pomer, tak sa informuje a vyplní potrebné dokumenty aj na zdravotnej poisťovni a sociálnej poisťovni ako **SZČO** (samostatne zárobkovo činná osoba).

Keďže je podnikateľ povinný prijímať platby na účet, alebo získať finančné ohodnotenie za výrobky cez Registračnú pokladňu, tak pre tento účel si **zriadi účet v banke** a požiada o **registráciu registračnej pokladne** na Daňovom úrade.

Vedenie dokladov pre zdaňovacie obdobie si spracováva sám, alebo požiada o spracovanie ekonomického pracovníka – účtovníčku.

Podľa rozsahu a obsahu pestovania a chovu zvierat sa farmár **prihlási na RVPS** (Regionálna veterinárna a potravinová správa) podľa miesta bydliska a podnikania pre ohlásenie svojej činnosti. Na základe vyplneného tlačiva mu bude pridelené číslo – **označenie registrácie**, ktoré uvádza na etiketách svojich výrobkov a má toto potvrdenie pri predaji svojich výrobkov ako doklad.

V prípade, že podnikateľ sa rozhodne chovať zvieratá, tak je povinný tie prihlásiť na **Centrálnu evidenciu hospodárskych zvierat**.

<https://www.pssr.sk/index.php/sk/pristup-farmara-do-cehz/>

Pre jednotlivé druhy zvierat platia minimálne počty, ktoré je potrebné prihlásiť, o všetkom podrobne nájdete informácie na portáli CEHZ.

Pre pestovateľa poľnohospodárskych plodín vyplýva možnosť poberať príspevok na Priame podpory, ktoré spracováva PPA (Poľnohospodárska platobná agentúra), ktoré sú tiež sprevádzané presnými pravidlami

azokat a **Haszonállatok Központi Nyilvántartásba** köteles bejelenteni.

<https://www.pssr.sk/index.php/sk/pristup-farmara-do-cehz/>

Az egyes állatfajtáknál az jogszabály meghatározza a minimális állományt, amelyet a vállalkozó bejelenteni köteles. Minderről részletes tájékoztatást találnak az előbbi honlapon.

A gazdák a Mezőgazdasági Kifizetési Ügynökség útján közvetlen támogatásban részesülhetnek. A támogatás folyósítása pontos szabályokhoz kötött: a megművelt földek bejegyzése és berajzolása az adatbázisba, valamint a támogatási kérvény benyújtása az adott naptári év május 15-ig.

A közvetlen támogatás feltételei: <http://www.apa.sk/priame-a-agro-environmentalne-podpory>

A harmadik csoportban lehetőség van arra, hogy a gazda **egyéni vállalkozóvá** váljon – ehhez kérvényt tölt ki az **iparűzési hivatalban (živnostenský úrad)**, ahol az adatbankból kiválasztja vállalkozásának tevékenységi körét, és a végzettségi/szakképzettségi feltételek igazolása után a hivatal kiadja számára a Vállalkozási Engedélyt, melyben pontosan feltüntetésre kerül a vállalkozói tevékenység kör. Olyan vállalkozói tevékenységekről van szó, amelyek szoros összefüggésben lehetnek a gazda munkájával.

További tájékoztatás az alábbi linken található: <http://www.szk.sk/rozdelenie-zivnosti/remeselne/>

Mіндеz a gazda alaptermékeire – a növényekre és haszonállatokra – vonatkozik.

Őstermelő **kizárólag saját termékét dolgozhatja fel** értékesítési céllal. A nem vállalkozó őstermelőnél a kismennyiségű növényi eredetű alaptermék feldolgozására a már említett 360/2011 Tt. és 100/2016 Tt. sz. rendeletek vonatkoznak. Ezek a jogszabályok a növényi eredetű alaptermékek feldolgozására szolgáló **üzemegység kialakításának** feltételeit is megszabják.

Az állati eredetű alaptermékek feldolgozását a 359/2011 Tt.sz. rendelet szabályozza.

o zápise a zakreslení pozemkov do databáz a vyplnenie žiadosti do 15,5 v kalendárnom roku.

Podmienky pre priame podpory sú: <http://www.apa.sk/priame-a-agro-environmentalne-podpory>

V tretej skupine osôb je možnosť prihlásenia sa k živnosti – teda vyplnenie žiadosti na živnostenskom úrade, kde si záujemca vyberie oblasť a rozsah svojho podnikania z databázy a po splnení podmienok pre vzdelanie mu úrad vystaví živnostenský list s konkrétnym predmetom činnosti. Ide o remeselné činnosti, ktoré môžu úzko súvisieť s prácou farmára.

Informácie nájdete na: <http://www.szk.sk/rozdelenie-zivnosti/remeselne/>

Toto všetko platí pre prvotnú surovinu farmára – rastliny a zvieratá.

Pokiaľ sa rozhodne pre ich spracovanie, tak platí podmienka, že pre Predaj z dvora je možné **spracovať iba vlastnú produkciu.**

Pre spracovanie malých množstiev, o ktorých sme už písali u nepodnikateľa, platia pravidlá pre rastlinnú produkciu presne špecifikované v Nariadení 360/2011 Z.z a nariadenia 100/2016. V tomto nariadení sú popísané aj požiadavky na **vytvorenie prevádzkarne** na spracovanie rastlinných produktov

Pre spracovanie živočíšnych produktov je to Nariadenie 359/2011 Z.z.

Celé znenie je tu: <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=28&navID2=28&SID=23&ID=5393>

Ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá.

Vytvorenie prevádzkarne je ďalším krokom, ktorý posúva farmára v prípade väčšej produkcie svojich výrobkov, ale zároveň pri spracovaní živočíšnej produkcie je podmienkou jej spracovania.

Pri produktoch živočíšnej výroby nie je možné spraco-

A rendelet teljes szövege itt található: <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=28&navID2=28&slD=23&id=5393>

Ez a jogszabály néhány élelmiszeripari üzeme-gységre és a kismennyiségekre vonatkozó követelményeket határozza meg.

Üzemegység létrehozása nagyobb mennyiségű saját alaptermék előállítására esetén a gazda számára egy-részt továbblépést jelent, másrészt az állati eredetű termékek feldolgozásának alapvető feltétele.

Állati eredetű terméket nem lehet a 100/2016 sz. ren-delet alapján feldolgozni, az ugyanis kizárólag üzeme-gység létrehozását és berendezését teszi lehetővé.

Üzemegység hiányában feldolgozott állati eredetű alap-terméket kizárólag saját fogyasztásra lehet használni.

És elérkeztünk a második kérdésre adható válaszokhoz.

Válasz a második kérdésre:

MIT? – mit szeretne termeszteti, tenyészteni, feldolgozni, értékesíteni?

- növényeket termeszték, esetlegesen fel is dolgo-zom azokat
- állatokat tenyészték, és ezen állati eredetű alap-terméket szeretném feldolgozni

Ahogy a fentiekben már említettük, a 359/2011 sz., a 360/2011 sz. és a 100/2016 sz. rendeletekből kell ki-indulnunk.

A harmadik kérdésre adható válaszok a következők:

HOL? – hol szeretné termékeit értékesíteni?

Értékesítés esetén a gazda minden termékét köteles jogszabályban előírt módon megjelölni.

A Szlovák Köztársaság Élelmiszerkódexe szabá-lyozza az élelmiszerek összetételére és minőségére vonatkozó élelmiszerbiztonsági és közegészségügyi

válat ích podľa Nariadenia 100/2016, je tam možnosť iba vytvorenia a zriadenia prevádzkarne.

Predaj spracovaných živočíšnych produktov bez pre-vádzkarne je možný len pre vlastnú spotrebu.

Takto sme sa dopracovali k odpovedi na druhú otázku.

Odpoveď na druhú otázku:

ČO? - čo chce pestovať, chovať, spracovávať, predávať?

- pestujem rastlinné komodity a prípadne ich spracovávam
- chovám zvieratá a mám záujem spracovať ich produkty – živočíšne produkty

Tak, ako bolo popísané vyššie, musíme vychádzať z už spomínaných nariadení 359/2011 a 360/2011 spolu so 100/2016.

Odpovede na tretiu časť otázok má tieto možnosti:

KDE? – kde chcete svoje produkty predávať?

Pri predaji výrobkov musí farmár všetky svoje výrobky náležite označiť, čo súvisí s podmienkami označovania výrobkov.

Potravinový kódex Slovenskej republiky upra-vuje požiadavky na zdravotnú neškodnosť, hygienu, požiadavky na zloženie a kvalitu potravín, zložky, ako aj technologické postupy používané pri ich výro-be a požiadavky na balenie jednotlivých potravín, ich skupín alebo všetkých potravín, rozsah a spôsob ich označovania, ich skladovanie, prepravu, manipuláciu s nimi a ich obeh, ako aj zásady na odber vzoriek a ich vyšetrenie.

Požiadavky ustanovené v potravinovom kódexe je povinný dodržiavať každý, kto potraviny vy-rába, manipuluje s nimi a umiestňuje ich na trh.

Celé znenie: http://www.svps.sk/legislativa/legislativa_kodex.asp

követelményeket, a gyártásuknál használt összetevőket és technológiai eljárásokat, megszabja az egyes élelmiszerek, élelmiszercsoportok csomagolására, jelölésük mértékére és módjára, raktározásukra, fuvarozásukra, kezelésükre, forgalmazásukra vonatkozó feltételeket, valamint a mintavétel és a minták vizsgálatának alapelveit.

Az Élelmiszerkódexben rögzített követelményeket köteles betartani mindenki, aki élelmiszereket gyárt, kezel vagy forgalmaz.

A Kódex teljes szövege: http://www.svps.sk/legislativa/legislativa_kodex.asp

Az értékesítés történhet a kismennyiségű értékesítésre vonatkozó szabályok alapján:

- a) közvetlenül otthon/saját gazdaság helyén
- b) piacon
- c) kiskereskedelmi létesítményben
- d) internetes áruházban

Közvetlen otthoni/saját gazdaság helyén történő értékesítés:

A fentiekben említett minden feltétel teljesülése esetén az értékesítés közvetlen értékesítésnek minősül. Attól függően, hogy ki az értékesítő személy, mi az értékesített alaptermék vagy feldolgozott termék, amelyet otthoni körülmények között állítottak elő, szükséges biztosítani üzemhelyiséget.

A gazda részletes nyilvántartást köteles vezetni a megtermelt és értékesített termék fajtáiról és mennyiségéről. Amennyiben a mennyiség kismennyiségi értékhatárhoz kötött, köteles betartani a rendelet szabályait.

Jövedelme összegének függvényében nyilvántartja a bevételeket, és eleget tesz az adóhatóság – adóhivatal szabta követelményeknek.

Predaj mōžeme realizovať:

- a) priamo doma
- b) na trhovom mieste
- c) v maloobchodnej predajni
- d) cez e-shop

Predaj priamo doma:

Predajom z dvora je predaj za splnenia všetkých predchádzajúcich podmienok, ktoré sme uviedli. S ohľadom na osobu predajcu, predávanú surovinu, alebo spracovaný výrobok, ktorý je pripravený v domácich podmienkach, ale je potrebné pre jeho výrobu mať zabezpečenú prevádzkareň.

Farmár tiež vedie dôkladnú evidenciu o druhu a množstve vyprodukovaného výrobku a predaného výrobku. V prípade, že je množstvo viazané na malé množstvá, tak dodržiava toto nariadenie.

Podľa výšky dosiahnutého príjmu vedie evidenciu tržieb a plní požiadavky finančnej správy – daňového úradu.

Predaj na trhovom mieste:

V prípade nepodnikateľa platí pravidlo možnosti predaja na trhovom mieste maximálne 30 dní do roka.

Ak je potrebné viac dní predaja, musí sa stať podnikateľom.

Osoba musí splniť požiadavky obce, mesta na povolenie na predaj a prihlásiť sa na daný predaj žiadosťou. Následne obec má povinnosť týchto predávajúcich oznamovať finančnej správe.

(www.financnasprava.sk/sk/infoservis/oznamovaciapovinnost-obci)

Povolenie na predaj výrobkov a poskytovanie služieb na trhovom mieste sa vydáva na základe žiadosti.

Piacon történő értékesítés:

Nem vállalkozó piacon legfeljebb évi 30 napot meg nem haladóan értékesítheti termékeit.

Ha egy évben több, mint 30 napot meghaladóan szetrné értékesíteni termékeit, vállalkozóvá kell válnia.

Az adott személynek eleget kell tennie a helyi önkormányzat által szabott értékesítési feltételeknek, és piaci értékesítési engedélyt kell kérni. Ezt követően az önkormányzat az értékesítő személyéről az adóhatóságot tájékoztatni köteles.

(www.financnasprava.sk/sk/infoservis/oznamovacia-povinnost-obci)

A fenti engedély megszerzéséért az adott önkormányzatnál általában illetéket kell fizetni. Összege minden községben és városban eltérő, mivel ezt az adott önkormányzat jogosult szabályozni. Az illeték összege további, a község által szabályozott körülmények függvényében is változhat. Például a piac helye, a rendezvény jellege, az értékesített termékek és szolgáltatásnyújtás fajtája, az árusító stand mérete szerint.

A piacon történő értékesítésre szóló engedélyért a helyi önkormányzat által előírt módon kell folyamodni. A kérvényt alapvetően írásban kell benyújtani. Hátránya, hogy amennyiben a kérvényt nem személyesen, hanem postai úton juttatják el a hivatalba, postaköltséggel, és bizonyos időbeli csúszással, stb. is számolni kell. **Néhány önkormányzatnál a kérvény már elektronikus úton is benyújtható.**

Kiskereskedelmi létesítményben történő értékesítés:

A gazda által előállított termékek értékesítésének kiváló módja. Nagyon fontos azonban, hogy a bolti ár ne különböztesse meg hátrányosan a gyártót, tükrözze a termék előállítási költségeinek és a bolti ár az arányát.

Szlovákiában ez az értékesítési forma még jelenleg gyerekipőben jár, ezért a gazdák szívesen fogadják a hagyományos módon előállított termékek megkülönböztetésének lehetőségét önálló polcokon történő kihelyezéssel a vásárló számára vonzó megjelöléssel

Za vydanie tohto povolenia na predaj na trhovom mieste pravdepodobne zaplatíte príslušnému mestu alebo obci aj poplatok. Jeho výška je individuálna v prípade každého mesta a obce, pretože je upravená všeobecne záväzným nariadením mesta alebo obce. Výška poplatku za vydanie povolenia na predaj na trhovom mieste môže závisieť aj od ďalších skutočností, ktoré si upraví samotná obec. Napríklad od miesta, na ktorom sa trhové miesto nachádza, druhu podujatia, druhu predávaných tovarov a služieb, veľkosti predajného stánku a podobne.

Požiadat o vydanie povolenia na predaj na trhovom mieste môžete spôsobom stanoveným daným mestom a obcou. Písomná forma žiadosti je základnou formou žiadosti o vydanie povolenia na predajnom trhovom mieste. Jej nevýhodou je, že pokiaľ túto žiadosť nepodáte danému mestu alebo obci osobne, ale poštou, musíte počítať aj s poštovými poplatkami a istým časom doručenia žiadosti a podobne. **Niektoré mestá a obce už umožňujú podať žiadosť o povolenie na predaj na trhovom mieste aj elektronicky.**

V maloobchodnej predajni:

Je veľmi vhodný spôsob predaja farmárskych výrobkov. Je ale dôležité, aby cena na predajni nebola diskriminujúca pre výrobcu a odzrkadľovala pomer výrobnéj ceny výrobku a potrebu navýšenia v predajni.

Toto je na Slovensku ešte dosť problém a preto farmári vítajú vytváranie vhodných možností oddeľovania výrobkov vyrobených tradičnými postupmi, s pridanou hodnotou príbehu výrobkov, zvýšeným množstvom ručnej práce na samostatných regáloch s príslušným označením pútavým pre spotrebiteľa.

Samozrejme, že farmár musí súčasne spĺňať všetky predtým popísané podmienky.

Pri predaji a prevoze výrobkov musí farmár dodržať podmienku vzdialenosti – 2 hodiny cesty od miesta výroby a splnenia podmienok pre bezpečný prevoz

– a termék előállításának történetének leírásával, a készítésüknél használt kézimunka jelölésével. Ez mind hozzáadott értéket képvisel.

A termékek értékesítése és fuvarozása során a gazdának be kell tartania a távolságra vonatkozó feltételt: a termelés és az értékesítés helye közti távolság nem lehet több mint 2 órányi út, valamint a biztonságos, a termék tulajdonságait megtartó szállítás biztosítása. Pl. hűtőberendezés a termékek fuvarozásához.

Internetes áruházban történő értékesítés:

A 360/2011 sz. kormányrendelet szerint a saját gazdaságban előállított termékeket nem lehet internetes áruházban, vagy egyéb közvetett módon értékesíteni.

Negyedik csoport – csak a gazdaági társaság létrehozásában különbözik, minden más szabály ugyanúgy vonatkozik rá, ahogyan azt a fentiekben leírtuk.

A mezőgazdasági vállalkozásokra és munkára, valamint a termékfeldolgozásra vonatkozó feltételek leírásakor bizonyos fogalmakat használtuk, amelyeket most pontosabban meghatározunk.

Elsődleges termelés – elsődleges termékek előállítása, termesztése vagy tenyésztése, beleértve a termés betakarítását, a fejest és a haszonállat-tenyésztést az állatok levágásáig. Ugyancsak ide tartozik a vadászat és a halászat, valamint a vadon élő termékek betakarítása. **(Európai Parlament és A Tanács 178/2002/EK rendelete).**

Az alaptermék: elsődleges termelésből származó termékek, beleértve a termőföldből, állattenyésztésből, vadászatból és halászatból származó termékeket. **(Európai Parlament és A Tanács 178/2002/EK rendelete)**

Végző fogyasztó – az élelmiszerek utolsó fogyasztója, aki az élelmiszereket nem használja fel élelmiszeripari üzemegységben, sem élelmiszeripari tevékenység során. **(Európai Parlament és A Tanács 178/2002/EK rendelete)**

so zabezpečením nezmenených vlastností výroby. Napr. chladiace zariadenie na prevoz výrobkov.

Predaj cez e-shop:

Podľa nariadenia vlády 360/2011 nie je možné predávať produkty z dvora formou internetového alebo iného sprostredkovateľského predaja

Štvrtá skupina – ktorú sme v rozdelení uviedli sa líši iba v založení s.r.o, ostatné pravidlá platia tak, ako sú popísané.

V popise podmienok pre podnikanie a prácu v poľnohospodárstve a spracovaní produktov sme popisovali jednotlivé termíny, ktoré teraz vysvetlíme ich charakteristikou a definíciou.

Prvovýroba – znamená výrobu, odchov alebo chov primárnych produktov vrátane zberu, dojenja a produkcie hospodárskych zvierat pred zabitím. Zahŕňa tiež lov, rybolov a zber divo rastúcich produktov. **(Nariadenie 178/2002)**

Prvotné produkty znamenajú produkty prvovýroby vrátane produktov z rastlinnej prvovýroby, chovu hospodárskych zvierat, lovu a rybolovu. **(Nariadenie 852/2004)**

Konečný spotrebiteľ – znamená posledného spotrebiteľa potravín, ktorý nevyužíva potraviny ako súčasť akejkoľvek potravinárskej prevádzky alebo činnosti. **(Nariadenie 178/2002)**

Malé množstvá prvotných produktov (+ mäsa hydiny a zajacovitých zabitých na farme dodaných priamo konečnému spotrebiteľovi alebo miestnej maloobchodnej prevádzkarni zásobujúcej priamo konečného spotrebiteľa).

- ▶ predaj prvotných produktov (zelenina, ovocie, vajcia, surové mlieko atď.) priamo konečnému spotrebiteľovi, napríklad predaj pri bráne farmy alebo predaj na miestnych trhoch, miestnym maloobchodným predajniam na priamy predaj konečnému spotrebiteľovi alebo miestnym reštauráciám

Kismennyiségű alaptermék (+ a gazdaságban levágott és közvetlenül a végső fogyasztónak, illetve a végső fogyasztót ellátó kiskereskedelmi létesítménynek szállított baromfi és nyúlhús).

- ▶ alaptermékek értékesítése (zöldség, gyümölcs, tojás, nyers tej, stb.) közvetlenül a végső felhasználónak, például a gazdaság kapujában vagy helyi piacokon, illetve helyi, a végső fogyasztót ellátó kiskereskedelmi egységeknek vagy helyi éttermeknek
- ▶ vadon termő alaptermékek összegyűjtése (gombák, bogyók, gyümölcsök) és közvetlenül a végső fogyasztónak vagy helyi éttermeknek történő szállítása. **(Az élelmiszer-higiéniáról szóló 852/2004 sz. rendelet bizonyos rendelkezéseinek alkalmazása)**

A nemzeti szabályozásnak lehetővé kell tennie a jól bevált eljárások megtartását (hagyomány, változatos élelmiszer-ellátás) azzal a feltétellel, hogy a lakosság egészségének védelme teljes mértékben érvényesüljön.

Atagállamokon múlik, hogy a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva tovább pontosítsák a kismennyiség fogalmát, és kockázatelemzés alapján alkotott szabályozással biztosítsák az élelmiszerek biztonságos voltát.

Kismennyiségű alaptermék alkalmanként szállítható külföldre is, elsősorban olyan esetben, ha a gazdaság másik tagállammal való államháztár közelében helyezkedik el.

Példaként tüntetjük fel:

Növényi eredetű alaptermékek kismennyisége a Szlovák Köztársaság Élelmiszerkódexe szerint:

Kismennyiségű növényi eredetű alaptermékek közvetlen szállítása:

Kismennyiségű növényi eredetű alaptermék östermelő általi szállításakor meg kell őrizni a termék biztonságos voltát, minőségét és tápértékét.

Kismennyiségű növényi eredetű alapterméknek minősül az a mennyiség, amelyet az östermelő közvetlenül a végső fogyasztónak értékesít, vagy a végső fogyasztót közvetlenül ellátó helyi kiskereskedelmi lé-

- ▶ zber produktov vo voľnej prírode (huby, bobuľovité, ovocie) a dodávanie priamo konečnému spotrebiteľovi alebo miestnym reštauráciám. **(Zavedenie určitých ustanovení Nariadenia 852/2004 o hygiene potravín)**

Pravidlá podľa vnútroštátnych predpisov musia umožňovať pokračovanie uplatňovania praktík (tradícia a rozmanitosť v zásobovaní potravinami) za predpokladu, že sa nimi zabezpečí dosiahnutie cieľov v oblasti ochrany zdravia ľudí.

Je na členských štátoch, aby ďalej spresnili pojem malých množstiev v závislosti od miestnej situácie a ustanovili pravidlá na zabezpečenie bezpečnosti potravín na základe analýzy rizika.

Príležitostne sa dodávka malých množstiev prvotných produktov môže uskutočniť cezhranične, najmä vtedy, ak sa farma nachádza v blízkosti hraníc členských štátov.

Ako príklad uvádzame:

Malé množstvá prvotných produktov rastlinného pôvodu podľa Potravinového kódexu SR :

Priame dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného pôvodu :

Pri dodávaní malého množstva prvotných produktov rastlinného pôvodu prvovýrobcom musí byť zachovaná ich bezpečnosť, kvalita a výživová hodnota.

Za malé množstvo prvotných produktov rastlinného pôvodu možno považovať množstvo, ktoré prvovýrobca priamo predáva konečnému spotrebiteľovi alebo dodáva miestnej maloobchodnej prevádzkarni, ktoré priamo zásobujú konečného spotrebiteľa, ak ide ročne o

- a) zrno obilnín, množstvo do 200 kg,
- b) zrno pohánky, ciroku, prosa a kultúrnych druhov ľaskavca, množstvo do 100 kg,
- c) suché strukoviny, množstvo do 100 kg,

tesítménynek szállít, amennyiben évente nem haladja meg az alábbi tételeket:

- a) gabonafélék magvai, legfeljebb 200 kg,
- b) hajdina, cirok, köles, amaránt, legfeljebb 100 kg,
- c) száraz hüvelyesek, legfeljebb 100 kg,
- d) olajos magvak, legfeljebb 100 kg,
- e) burgonya, legfeljebb 2 000 kg,
- f) káposztafélék, legfeljebb 500 kg, fejes káposzta esetén legfeljebb 2 000 kg,
- g) terményzöldségek, legfeljebb 200 kg,
- h) gyökérzöldség, legfeljebb 50 kg,
- i) hagymafélék, legfeljebb 100 kg,
- j) hüvelyesek, legfeljebb 50 kg,
- k) leveles zöldség, legfeljebb 20 kg,
- l) maggyümölcs, legfeljebb 1 000 kg,
- m) csonthéjasok, legfeljebb 500 kg,
- n) bogyós gyümölcs, legfeljebb 100 kg,
- o) héjas gyümölcsök, legfeljebb 100 kg,
- p) gyógynövények, legfeljebb 10 kg,
- q) termesztett gomba, legfeljebb 20 kg

A kismennyiségű növényi eredetű alaptermék őstermelője nyilvántartást vezet a

- a) kitermesztett növényi eredetű alaptermékek,
- b) a gazdaság helyén vagy a helyi piacon közvetlenül a végső fogyasztónak értékesített növényi eredetű alaptermékek,
- c) a helyi kiskereskedelmi egységeknek szállított növényi eredetű alaptermékek előállításának napjáról, fajtájáról és mennyiségéről, valamint a kiskereskedelmi egységek nevéről és címéről.

Amennyiben az őstermelő közvetlenül a végső fogyasztónak értékesít, vagy helyi kiskereskedelmi egységeknek szállít kismennyiségű gyümölcsöt vagy zöldséget, köteles biztosítani azt, hogy a zöldség és gyümölcs

- d) olejniny, mennyiség do 100 kg,
- e) konzumné zemiaky, mennyiség do 2 000 kg,
- f) hlúbovú zeleninu, množství do 500 kg, a ak ide o kapustu, množství do 2 000 kg,
- g) plodovú zeleninu, množství do 200 kg,
- h) koreňovú zeleninu, množství do 50 kg,
- i) cibuľovú zeleninu, množství do 100 kg,
- j) strukovú zeleninu, množství do 50 kg,
- k) listovú zeleninu, množství do 20 kg,
- l) jadrové ovocie, množství do 1 000 kg,
- m) kôstkovú ovocie, množství do 500 kg,
- n) bobuľové ovocie, množství do 100 kg,
- o) škrupinové ovocie, množství do 100 kg,
- p) byliny, množství do 10 kg,
- q) pestované huby, množství do 20 kg.

Prvovýrobca malého množstva prvotných produktov rastlinného pôvodu vedie evidenciu o dátume, druhu a množstve :

- a) vypestovaných prvotných produktov rastlinného pôvodu,
- b) prvotných produktov rastlinného pôvodu priamo predaných konečnému spotrebiteľovi na farme alebo na miestnom trhovisku,
- c) prvotných produktov rastlinného pôvodu dodaných do miestnych maloobchodných prevádzkarní a o názvoch a adresách odberateľov.

Ak prvovýrobca priamo predáva konečnému spotrebiteľovi alebo dodáva miestnej maloobchodnej prevádzkarni malé množstvá ovocia alebo zeleniny, je povinný zabezpečiť, aby zelenina alebo ovocie bolo

- a) egészben maradjon,
- b) egészséges legyen; tilos rothadásnak indult, vagy egyéb módon károsodott, emberi fogyasztásra alkalmatlan állapotú gyümölcsöt vagy zöldséget értékesíteni vagy szállítani,
- c) tiszta, idegen anyagoktól mentes állapotban legyen,
- d) kártevőktől mentesen,
- e) a termény húását támadó kártevők okozta károsodás nélkül,
- f) túlzott felületi nedvességtől mentesen,
- g) idegen szagtól vagy íztől mentesen.

Annak ellenére, hogy mindez bonyolultnak és nehezen érthetőnek tűnik, nagyon fontos, hogy Szlovákiában egyre több egészséges, friss, helyi zöldséget, gyümölcsöt, tejet és húst termeljenek az itthoni fogyasztók számára, akik megérdeklődnek, hogy kiváló minőségű, szeretettel és a legjobb minőségben termelt élelmiszerekhez jussanak.

- a) celé,
- b) zdravé; nemožno predávať alebo dodávať ovocie alebo zeleninu napadnuté hnilobou, alebo inak poškodené tak, že nie je vhodné na ľudskú spotrebu,
- c) čisté bez viditeľných cudzích látok,
- d) bez škodcov,
- e) bez poškodenia spôsobeného škodcami, ktoré napádajú dužinu,
- f) bez nadmernej povrchovej vlhkosti,
- g) bez cudzieho pachu alebo chuti.

Aj napriek zdaniu komplikovanosti a ťažkej zrozumiteľnosti je veľmi dôležité, aby sa na Slovensku produkovalo čo najviac zdravej, čerstvej, regionálnej zeleniny, ovocia, mlieka a mäsa pre našich spotrebiteľov, ktorí si zaslúžia kvalitné potraviny vyrobené s láskou a v najvyššej kvalite.

Helyi termék
jogi útmutató a magyar-szlovák határon

**Legislatívna príručka
miestnych produktov na slovensko-maďarskom
pohraničí**

Fotók sorrendben:

Farsai Chaikulngamdee, Linh Pham, Heder Neves, Sveta Fedarava
(@unsplash.com)

Szerkesztette:

Dr. Major Ágnes, Ing. Hedviga Gulová

Tervezés, tipográfia:

Szedes Balázs Péter

Kiadja az Ister-Granum EGTC

© 2018.

Felelős kiadó: Nagy Péter, igazgató
Székhely: 2500 Esztergom, Széchenyi tér 1.
Postacím: 2500 Esztergom, Széchenyi tér 1.
Iroda: 2500 Esztergom, Szent István tér 10.
Tel.: +36 30 392-1771
E-mail: egtc@istergranum.eu
Honlap: www.istergranum.eu

A kiadvány
a Külgazdasági és Külügyminisztérium
támogatásával valósult meg.

(Támogatási szerződés száma: KKM/27762-1/2017/Adm.)

KÜLGAZDASÁGI ÉS
KÜLÜGYMINISZTERIUM

© 2018.

www.istergranum.eu

The logo for ISTER-GRANUM, featuring a stylized blue and red wave with yellow stars above it, and the text "ISTER-GRANUM" in a bold, blue, sans-serif font.

ISTER-GRANUM

European Grouping of Territorial Cooperation

